

A MESTER ÉS CSODÁI

VARGA ZOLTÁN

Mi az, kiskutyám, mit akarsz tőlem? Nincs semmim, legfeljebb ez a kötél itt, ne félj, nem neked szántam... Hogy akkor kinek, minnek és miért? Neked ugyan minnek mondanám? Nyomorult kóbor eb vagy, oktalán állat, honnan érthetnéd?

Ámbár ki tudja? Hátha csodakutya vagy. Hiszen ezekben a napokban annyi volt körülöttem a csoda, eggyel több vagy kevesebb, ugyan mit számít... Sőt már korábban is, amióta csak hozzászegődtem a Mesterhez, kezdettől fogva szépen termett belőlük, mondhatnám, bővelkedtünk csodákban. Nem is akármilyenekben, mivel halottfeltámasztás is akadt közöttük. Mindenekelőtt a Lázáré, a Mária és Márta öccsége: négy napja volt már kiterítve, és akár hiszed, akár nem, szaga is volt már. Meg azé a másik fiúé is, a Naim városából valóé, akit épp aznap temettek. Jobban mondva temettek volna, mivel mi egyenesen a halottas menettel futottunk össze. A harmadik meg, az a sorvadásos kislány, talán tizenkét éves, valami zsinagógabeli előljáró leánya, bár ő állítólag élt még, mikor az apja elindult értünk. Azazhogy a Mesterért, mi pedig, élünkön a Mesterrel, mentünk is tüstént. Csak hát nem tudom, lehetünk-e félúton, amikor elénk toppan valami szolgáló a házból: késő már, kész, ne is fáradjunk. Úgyhogy az apa, teljesen letörve, köszönte is volna már a Mester készségét, ha így van, hát így van, mit van mit tenni. Mire a Mester igencsak megdorgálta, hogy ez ilyen kishitűség meg olyan, és hát csakugyan, alig érinti meg, a kislány már ül is föl, kerekre nyitja szemét, ámul is mindenki körülöttünk. Rajtunk kívül inkább csak, mivel mi ekkor annyira bíztunk már a Mesterben, hogy alighanem azon csodálkozunk, ha nem így történik... Na és az ördögűzések! Mert egyszer valami ördögösöket meg nyavalyatörőseket is hoztak a Mester elé, ő meg csak rámutatott a tó mellett turkáló disznókondára. Hogy a szerencsétleneket megszállva tartó gonosznak ott a he-

lye: tisztátalan állatokban a tisztátalan lelkeknek. Azok meg éktelen sivalkodással, rohanvást bele a vízbe. Mintha megvesztek volna. Bár lehet, hogy tényleg megvesztek. Mintegy a mester parancsára, lévén ez ugyanolyan semmiség a Mesternek, mint borrá változtatni a vizet ott a menyczön, az egész vendégsereg bámulatára. Vagy ötezer embert lakatni jól öt kenyérből és halból, hogy a járóvá és látóvá tett bénákról és vakokról ne is beszéljünk.

Am miután a Városba bevonultunk! Mert nehogy azt hidd, hogy csak úgy megérkeztünk, dehogyis, mi vonultunk! Ekkor sokasodtak meg csak a csodák körülöttünk!... Csak hát ilyen az ember, ilyen teremtménye az Úrnak. Hozzászokik még a csodákhoz is, egyre többet kíván belőlük. Mind nagyobbakat.

Pedig már maga az a bevonulás is. Kész csoda volt az is, ha meg-gondolom.

Hogy az utca népe ekkora ünnepléssel fogadjon egy fiatal, számárháton ülő varázslót. Felsőruháit teregesse le, pálmaágakat szórjon eléje, amerre csak elhalad, leboruljon előtte. Meg előttünk is. Mert mi mint a Mester tanítványai és kísérői mindezt könnyen magunkra is vehettük. Akár akartuk, akár nem, sokat veszítve alázatunkból. Pedig hát... de te ne tudnád, milyen fontos is az alázat, éppen te, alázatos kutya létedre. Kutyák közt, a kutyák világában is, hát még az ember számára. Nem kevésbé pedig az Úr számára, bizonyára ezért is fordította el orcáját rólunk. Gögünktől megundorodva. Amiért mi a Mesternek címzett hódolattól elkapatva, mintha egyenesen azon igyekeztünk volna, hogy annak róla lepergő cseppjei minél inkább minket érjenek. Mintegy a hivalkodás illatával fedve el porszem voltunknak azt az őseredeti verejtékszagát, ami egyedül kedves az Úr orra számára. Bizonyára akkor is fintorgásra készítetve már, mikor ennek még semmi jelét sem tapasztalhattuk. Mivel a nép valósággal sereglett körénk. Helyesebben a Mester köré, aki eddig soha nem látott bőségben ontotta a csodáit. Gyakran olyankor is gyógyítva, ha igazán nem is akarta; mert nemegyszer az is elég volt, ha a gyógyulásra áhítozók közül valaki szándékosan vagy véletlenül hozzáért csupán: azon nyomban megszűnt a bicegés, eltűnt a púp, volt fekély, nincs fekély, sőt a Mester titokzatos gyógyereje mintha még tovább is adódott volna. Annak köszönhetően, hogy a frissen gyógyultat valaki a még csak gyógyulni vágyók közül kézzel illette. Nem is okvetlenül a csupasz bőrét, hanem a ruháját csak.

De művelt a Mester ezekben a napokban egészen másfajta csodákat is. Haragosakat, kevésbé jóságosakat. Azzal a fügefával például, melyet egy délutánon a Város határában sétálva pillantottunk

meg. És hát én igazán nem tudom, mit vétett neki ez a szerencsétlen fügefa, ha egyszer, messze lévén még fügeérés ideje, neki is tudnia kellett, hogy nem várhat gyümölcsöt tőle. Mégis, indulatainak azon melegében ítélte rögtöni kiszáradásra: pillanatok alatt ott is állt csupas� ágakkal. Hasonló indulattal kergette ki különben a Templom tornácáról az ott tanyázó pénzváltókat is. Minden csoda nélkül, csak úgy, összesodort kötéllel csapkodva maga körül, olyannal, mint ez is, kiskutyám, itt, a kezemben. Nem is igazán értettük, miért ront nekik haragjában kivörösödve, hiszen ezek a pénzváltók azelőtt is mindig ott voltak. De hát tudta ezt a Mester is, ezért is csodálkoztunk indulatai hirtelen fellobbanásán, mielőtt magunk is hozzálátunk volna a kiséprőzéshez. Nem kevesek öröme, mivel ez sokaknak tetszett. Annál kevésbé a papoknak és más templombelieknek, akik igencsak szürös pillantásokkal méregettek bennünket. Nemcsak ezért, hanem a Mester szavai miatt is, amiért a képmutatókat, főleg pedig a gazdagokat, mérges kigyóknak mondta. Vagy amiért a Város pusztulását jövendölte meg lakosainak bűnei miatt. Mondván, hogy kő kövön nem marad itt, méghozzá hamarosan, mivel még a beszédét hallgatók közül is sokan megérhetik ezt. Ez pedig néme-lyeknek ismét csak tetszett, másoknak nem, voltak, akik máris összedugták fejüket, valamit láthatóan forraltak is, még ha mi nem nagyon hittük is, hogy bármit tehetnek. Ellene? A Mester ellen? Ha egyszer láttuk a megátkozott fügefa leveleit, elsárgultan és összeaszottan porba hullani. Acsarkodjanak hát! Vagy tegyenek fel akár furcsa kérdéseket is: kell-e adót fizetni a császárnak? Ezzel is csak annak lehetőségét adva meg a Mesternek, hogy ügyesen kivágja magát: kapja meg mindenki a magáét, nem csupán az Úr, hanem még a császár is, bármennyire bálványimádó.

Fő, hogy az Úr legyen velünk. Mindenekelőtt magával a Mesterrel.

Ám hogy mindvégig velünk volt-e? Attól félek, nem. Mivel ezekben a napokban önmagáról mint az Úr egyszerűlt fiáról kezdett beszélni, mi tagadás, némi nyugtalanságot is támasztva bennem. Mert hát nem tudom, okvetlenül dicsekedni kellett-e ezzel, méghozzá mindenki előtt. Hiszen még ha igaz is, nem lett volna jobb óvatosabban szólni erről, cseppenként adagolni csak, nem is annyira az Úr, inkább az emberek miatt, kívánni míg mások mondják Isten fiának? És hát az Ég meg a Föld, hogy azok elmúlhatnak, de az ő beszédei, azok nem, elvégre az atyák tiszteletet várnak el fiaiktól, nem pedig hogy műveik tartósságát ekképpen alábecsüljék... Egy-

szóval, bocsásson meg a Mester, de... nem tudom, nem lett volna-e jobb, ha kevesebb szó kíséretében műveli a csodáit.

Bár bizonyára maga a Mester is megérezte ezt, ráneheződő súlyát az atyai neheztelésnek. Ezért is kezdhette mondogatni, hogy közel az idő, nem soká marad már köztünk. Megfeledkezve eljövendő királyságáról. Pedig megígérte nekünk, mi meg számítottunk rá; miért is ne, hiszen csodatévő hatalmának birtokában nem is pusztán Izráel ura lehetett volna, hanem akár a Birodalomé is, letaszítva a császárt trónjáról, végtére is mi az neki... feltéve, hogy nem vonta magára atyja haragját. Ám hogy ennyire fiatalon és csodatévő ereje birtokában, váratlanul a halálra kezdjen készülődni, méghozzá nem is akármilyenre, hanem úgy végezve keresztfán, mint valami elvetemült gyilkos, nyomorultan, mint valami szökött rabszolga... nem, ezt sehogyan sem értettük. Még talán Simon, az öreg halász sem, pedig ő oly hű követője volt a Mesternek, hogy mikor az egyszer vízen járt, megpróbált utánamenni. Pár lépést, akár hiszed, akár nem, meg is tett, de aztán mégiscsak úszva volt kénytelen partra vergődni... Szólni azonban egyikünk sem szolt, egyikünk sem a tizenkettő közül, épp csak olykor ijedten néztünk egymásra.

Magam is csak Józsefnek szoltam. Annak az Arimátia városából való Józsefnek, aki szintén a Mester követői közé tartozott, de mivel gazdag, titokban csupán. Vagy talán mert bölcs, azért is.

Ezért is fordultam hozzá. Nem sokkal a pászka ünnepe előtt, melyet az ő házánál készültünk mindannyian megülni. Egyedül őelőtte merve hangot adni aggodalmamnak. Azután, hogy az ünnepi vacsoráról kijelentette: ez lesz utolsó vacsorája is a Mesternek.

— De hát miért? — kérdeztem tőle.

— Így döntöttek felőle — felelte a szemében mélységes szomorúsággal. — Így döntöttek a főpapok a Templomban. Meg a helytartói palotában is, a császár nevében.

— Amiért csodákat művelt?

— Miért? Ennyi talán nem elég? Halottakat támasztott föl, betegeket gyógyított.

— Meg vízen is járt.

— Hogy a népet szédítse. Amit nem én mondok, hanem ők. Azok ott, a Templomban.

— De hiszen igaz volt. Valamennyien láttuk. Mindannyian ott voltunk.

— Annál rosszabb. Hazugság helyett igazsággal szédíteni sokkal inkább veszélyes. Ezért tették meg a császár ellenségének. És Izráel árulójának is egyúttal.

— De kinek árulta el Izráelt? Mármint szerintük.

Mire az Arimátia városából való József először csak kifordította tenyerét és megvonta vállát. — Kinek, kinek? Nem mindegy? — kérdezte aztán furcsán mosolyogva, de hangjában ingerültséggel. — Mondjuk, a rómaiaknak. Azzal, hogy kikeregette a pénzváltókat. Megakadályozva, hogy a bálványimádó császár képeivel díszített római dénárokat templomi ezüstsékelekre váltsák át, ahogyan ez szokás volt mindeddig. Megfosztva a Templomot a neki járóktól, magát az Urat is, ha úgy tetszik.

— Tényleg ezt mondják?

— Hogy valóban mondják-e, nem tudom. De mondhatják, és ennyi elég. Azt is, hogy megszenteltelenítette a Templomot, mert ezt is mondhatják. Vagy mégsem érted?

— Azt, hogy miképpen szentségtelenítette meg a Templomot... Nem, ezt nem értem.

— Úgyszintén azzal, hogy a pénzváltókat elűzte. Hiszen ez azt is jelenti, hogy szerinte nincs szükség pénzváltásra. Forogjanak csak a Templom falai közt a magukat istenként imádtatók faragott képeivel díszített római pénzek. Feltéve, hogy a Templom nem mond le az őt megillető adományokról. Mivel ő, a Mester mintha mit sem bánná ezt. Mi ez hát, ha nem Izráel egy és igaz Istenének elárulása? Izráel elárulása a rómaiaknak.

— És a rómaiak? Mivel az előbb azt mondtad, a helytartó is... Miért szánna a Mestert ő is halálra?

— Mert őket is elárulta, a rómaiakat. Vagyis a császárt. Amiért királyságot ígért számunkra. Holott nekünk van királyságunk. Meg királyunk is, Heródesz Agrippa személyében a császár akaratából. Amiért is nem csupán királyát árulta el, hanem egyúttal a császárt is.

— Szerintük, úgy gondold? — kérdeztem. Csak hogy biztos legyek benne, valóban jól értem-e. De mikor nem túl nagy meggyőződéssel megnyugtattott, azt felelem, van még, amit nem értek. Főleg, hogy miért gyűlölik a Mestert annyira. Őt, aki csodákat művelt... Talán mert annyira el voltam bűvölve a csodáitól, hogy fel sem tudtam fogni, miképpen is lehetséges, hogy valaki másképp érezzen.

— De hiszen mondom, hogy a csodái miatt. Amiért a csoda azért csoda, mert rendkívüli. És ami rendkívüli, az a rend ellen való. Úgyhogy a csodát akár a dolgok megszokott rendje pimasz semmibevevésnek is mondhatnám. Vagy éppen lazításnak, felforgatásnak. Márpedig a felforgató, a lázadó elárulja a rendet, azt, ami minde-

nekelőtt engedelmesség. Engedelmeskedés a megszokottnak éppúgy, mint a törvénynek, a parancsnak. Származzék e törvény vagy parancs holmi királytól, császártól vagy éppen az Úrtól magától.

— Eszerint a Mester árulója még az Úrnak is? — néztem ekkor elképedve Józsefre.

— Félek, hogy túlságosan is jól érted már — mosolygott továbbra is. — Mert ezt is mondhatják . . . Sőt, ha meggondolom — folytatta tünődő hangon —, mégiscsak az Úr rendelte úgy, hogy aki meghal, az meghal, vagyis a halottakat feltámasztgatni beavatkozás az Úr munkájába. És hogy vízen járni lehetetlen az ember számára . . . — arca egyszerre komorrá vált, pár pillanatra el is hallgatott. — Nem, nem lehet másként — mondta aztán maga elé meredve. — A Mester hamarosan itt hagy bennünket. Másképp ez nem is történhet.

Csakhogy én ezekben a pillanatokban sehogyan sem tudtam még belenyugodni, hogy másképp ne történhessen. — És ha beszélnél velem? — kérdeztem. — Könyörögnél neki, ne válassza mégse a rab-szolgahalált. Maradjon meg inkább a csodái mellett. Mindannyiunk közt te vagy a legbölcsebb, József, rád talán mégis hallgatna.

— Beszéltem már, könyörögtem, így döntött. Minden hiába.

— De hát a csodáival elsöpörhetné őket. Meséltem már neked azt a fűgefát? Azt, ami a napokban történt?

— Mesélted, hogyne mesélted volna. Megmutatta, hogy pusztító erő is lakozik benne.

— Iszonyatos erő, József. Mindannyiukat elpusztíthatná.

— El, igen. Feltéve, hogy a csodái sikerülnek.

— Megtörténhetne, hogy nem sikerülnek?

— Ahogy bekövetkeztek, úgy meg is szűnhetnek.

— Eddig mindig bekövetkeztek.

— Vagy nem következtek be. Honnan tudod, nem szándékozott-e olyankor is csodát tenni, amikor semmiféle csoda sem történt? Ezt közülünk legfeljebb a Mester tudhatja . . . És ő ne tudná, hogy csodákkal királyságokat meg nem dönthet, legfeljebb nyugtalaníthat. Ámde eltörölni őket, vagy éppen újat alapítani . . . Nem, nem, csakis a keserű poharat választhatja, bármi keserű is legyen az mindannyiunknak . . .

Így beszélt az Arimátia városából való bölcs és gazdag József, miközben egyre inkább mosolygott. Eleinte szelíden és megbocsátóan, úgy, ahogy a Mester is, főleg olyankor, ha nem értjük, s nem is igen remélheti, hogy megértsük, mosolyogni szokott, de aztán mindinkább valami ravaszsággal is a tekintetében. Arról szólva, hogy nem is érti

igazán, miért vagyok csalódott. Miért csodálkozom a Mester döntésén. Hiszen ez is csoda lesz, csak más, és mivel önként vállalja a halált, nagyobb is az eddigiéknél. Mert borrá változtatni a vizet, ezerszeresére sokszorozni a halat és a kenyeret, betegeket gyógyítani, halottakat feltámasztani, ez már mind volt, magyarázta szürkülő szakállát úgy simogatva, mintha gondolatait épp most simogatná ki belőle, csak hogy a Mester elhatározását mindenáron megmagyarázza. Mindenekelőtt, hogy csalódottságomat csökkentse valamiképpen.

— Azért teszi, hogy továbbra is csodálhassátok — mondta aztán határozottan. Azután is, hogy többé nem láthatjátok. Hogy emlékezetekben megőriztétek. Olyannak, amilyenek most mindannyian látjátok.

— De hiszen már így is... már most is... — kezdtem volna dadogva. — Ki sem merem mondani, József.

— Mondd ki. Mondd ki nyugodtan. Vagy ha nem mered, ne mondd, így is tudom, mire gondoltál. Hogy máris csalódtatok benne, s mindig is így fogtok rá gondolni — nézett rám áthatóan. Miközben tovább mondta, egyre tovább. Hogy maga is attól tart: mind nagyobb csalódottsággal gondolunk majd rá. Bármennyire szerettük is, ennek ellenére vagy éppen ezért, egy idő múlva meg gyűlölni fogjuk. Amiért maga köré gyűjtött bennünket. Elszédített a csodáival. Hogy utána valamennyiünket egyedül hagyjon. Egyedül és csodák nélkül. Az újra csak csoda nélkülivé váló világnak kiszolgáltatta...

— Épp elegendő ok a gyűlöletre, nem gondolod? — kérdezte aztán. — Úgyhogy gyűlölni fogod.

— Lehet, hogy a többiek gyűlölni fogják, de én nem... Nem, én sohasem fogom gyűlölni.

— Dehogynem. Máris ezt teszed.

— Nem igaz. Mindannyiunk közül én szeretem őt a legjobban.

— Éppen ezért. Amiért te szereted őt a legjobban.

— Ezért nem akarom gyűlölni. Nem akarom gyűlölni, József.

— Annyira nem akarod, hogy bármit megtennél érte?

— Annyira, hogy bármit megtennék érte.

— Hogy megmenthesse?

— Hogy megmenthessem... Még ha nem is tudom, miképp tehetném.

Várakozva néztem rá. Nagy sokára értettem csak meg, mit akar tőlem. Hogy nem a Mester életét kell megmentenem, nem a teste elevenségét, annak, mivel maga is így akarja, mindenképpen vége lesz, hasztalanul kísérelném meg. Hanem hogy tovább élhessen.

Nemcsak mibennünk, másokban is. Azokban is, akik a Mestert sohasem láthatták, s nem is fogják már, akik majd utánunk jönnek. Elárulnom is ezért kell majd.

— Elárulni? Nekem, a Mestert?

— Elárulni, igen. Neked, a Mestert. Amiért elárult téged. Mert téged is elárult, ne feledd. Téged is meg a többieket is.

— Eddig csupán arról beszéltél, hogy a rendet árulta el a csodáival. Meg a papokat és Heródest. Rómát meg a császárt is.

— Épp eleget ahhoz, hogy csupán árulással legyen jóvátehető. És titeket is el fog árulni.

— Téged nem, József?

— De igen, engem is. A maga választotta halálával. Az ürességgel, amit maga után hagy. És amit majd csalódás és gyűlölet tölt ki. Gyűlölet, amit neked kell majd magadra vonnod. Az árulásoddal.

Ahogy beszélt, ahogy kérdéseimre válaszolt, egyre inkább gonosznak láttam, már-már gyűlöletesnek. Amiért igaza van. Egyre inkább igaza. Mert egyre inkább ezt értettem meg.

— Meg kell szabadítanod az árulásától. Ennyi árulás után ellenárulót kell találnunk — folytatta közben. — Meg kell értened, hogy az árulás és az áruló, akit mindenki gyűlöl és megvet, semmiképp sem hiányozhat a Mester történetéből. Nélküle a Mester áldozatának semmi értelme. Ezért kell az áldozatot érte meghoznod.

— De hát mit áruljak el? Hogyan árulhatnám el, ha önként adja magát hóhérai kezére?

Itt egy pillanatra meghökkent, úgy nézett rám, mint aki ezt nem várta tőlem. És mintha elismerés is megcsillant volna tekintetében. Amiért tetten értem. De azután, mintha aprócska, zavaró semmiség lenne csak, tovább folytatta: — Tudom, hogy itt sántít ez a történet, de ugyanezért kiált áruló után. Ezért nem fogják észrevenni ezt a kis sántaságot azok, akiknek úgy van szükségük az árulásodra, mint egy falat kenyérre. Mint magának a Mesternek, meg neked is, mikor majd egyszerre a tálba mártotok. Mert ebből ismeri majd föl az árulóját, ebből fogja megtudni, hogy te szereted őt a legjobban.

— A többiek meg úgy hiszik majd, hogy előre tudta, ki lesz az. Azt hiszem, értem.

— Látom már, nem hiába esett rád a választásom... A részletek meg nem is igazán fontosak, azokat a képzelet majd megalakítja. Elegendő, ha ügyelsz a tálba mártásra, szüntelenül a kezét figyeld, hogy idejében mártassál. Mert amit ezután teszel, bármi

legyen is, árulás lesz, meg amit előbb tettél vagy nem tettél, az is, visszamenőleg... Úgyhogy ezt nézd meg inkább, harminc darab van benne...

Igy vettem át a súlyosan megcsörrenő zacskót az Arimátia városból való ravasz és gazdag Józseftől.

Mert nemcsak én szerettem annyira a Mesert, hogy mindent megtettem volna érte, hanem ő is. És először arra gondoltam, felét kiveszem, olcsóbban is elárulhatom a Mestert, tizenöt is elég lesz, hogy eldobjam a Templom tornácán. Minél többek szeme látára, ahogy erről megállapodtunk, a többit meg, valahová messze, magammal viszem, el kell tűnnöm, hiszen gyűlölnek. De aztán eldobtam mind a harmincat. Hogy utána futva elmeneküljek: bele a vakvilágba, önmagamtól megundorodva, úgy, ahogy illik. Bármennyire nem tudtam, ma sem tudom, miért bűnhődöm.

Ha egyszer a Mesternek semmi titka sem volt, semmi, amit elárulhatnék. Átlátszó volt, mint a kristály, nem rejtőzködött, nem is menekült. Ugyanott volt velünk, ahol bevonulásunk óta minden este is, az Olajfák hegye lábánál, az Olajprések Kertjében. Mindenki tudta, hol van, a Templomból érte küldött poroszlók egyenesen ide indultak, miért ért volna meg nekik ez harminc ezüstöt? Még ha feladatomhoz híven ott ólálkodtam is ugyanaznap délelőtt a Templom környékén, úgy osonva be a tornácre, mintha észrevétlen igyekeznék maradni, titokzatos arccal sutyorogva különféle papokkal, előjárókkal, egyháziakkal, utána meg feltűnően suttyomban elsomfordáltam. Akkor este meg, mialatt a többiek az olajfák lombjai alatt összegyűlve imádkoztak, elmélkedtek, suttogva beszélgettek, némelyek meg közülük sírtak is, én inkább félrehúzódtam. Sötét arccal, sötét gondolatokkal a koponyámban, meg sötétben is, bármennyire emlékeznek is már amazok sötét gondolataimat sejtető sötét arcomra. Miközben csendben figyeltem: erősödő hangokra, léptek közeledtére; azokra várva, akikről a többiek is tudták, hogy el fognak jönni. És a fáklyák elővillanó fényére is az olajfalombok sötétje között, hogy azután idejében elébük menjek. Hatan voltak, fegyveres templomi poroszlók, na meg a hozzájuk csatlakozó szájtáti népség, már ahogy ez ilyenkor lenni szokott, észrevétlenül csatlakoztam hozzájuk, oldalról lépve melléjük, mintha csak magam is a szájtátiak egyike lennék. Pár pillanattal előbb, semhogy a Mester hangját hallottam: — Imhol közeleg az ember, aki elárul engem. — Ekkor futottam előre, és álltam a menet élére, hogy azután, odaérve hozzá, arcon csókoljam. Nem azért, hogy felismerjék, elég világosak voltak a fáklyák, ha-

nem hogy én se maradjak ki a búcsúzkodásból... bármennyire csodára vártam is közben, mert arra vártam, kiskutyám, egyedül arra. Titokban bízva benne, nem mondván még Józsefnek sem, mire számítok. Hogy a Mester tartogat még valami a számunkra, a Világ számára. Hogy valami titka, valami végső titka mégiscsak van a Mesternek, nem olyan, amiről bárki is, akár József, akár én is, tudhatnék, nem olyan, amit elárulhatnék, hanem ami csak az övé, és egyedül az övé csak, ezért nem rejtőzködik, ezért nem menekül, ezért is várja be őket, hogy a végén valami olyan csodát tegyen, de olyan csodát, hogy... és a csoda nem is maradt el. Legalábbis nem egészen, mert amolyan kisebbfajta csoda volt, csak, úgyhogy nem is annyira maga a csoda volt csodálatos, hanem inkább a többi körülötte, de az aztán annyira, hogy ha el kellene mesélnem, nem is tudom, hogyan mesélném... Kezdeném talán az öreg Simon kardjával. Merthogy ez a kard ott lógott az oldalán, pár nappal előbb szerezte be, nyomban azután, hogy híre ment, milyen véget szántak a templombeliek a Mesternek; jókora görbe kard volt, meglehetősen rozsdás, egy helyen meg csorba is kicsit. Afféle szarmata kard, úgy hiszem, messze földön zsákmányolhatta valami legionárius, ki tudja, hány kézen át jutott el a Város piacáig, ahol Simon pár garasért megvette. Hogy utána peckesen feszítsen vele. Mert ettől kedve szüntelenül ott fityegett az oldalán a rongyos kaftánjához verődve, durva zsineggel a derekára kötözve, nem vált volna meg tőle egy pillanatra sem, vacsora közben sem tette le, szinte csodálom is a Mestert, miért nem szólt rá, talán hogy véletlenül se maradhasson ki ez a kard a játékból, hogy azután ott az Olajprések Kertjében utasíthassa rendre. Azt követően, hogy ott, a fáklyafényben, arcán félelmetes indulatokkal, kivörösödve és fehéren lengő szakállal az öreg Simon egyszerre csak kirántotta hüvelyéből ezt a rozsdás és csorba kardot, és elkezdett vele vadul hadonászni, nekirentva Kajafás főpap poroszlóinak. Egyetlen csapással le is szelve egyikük fülét. Ekkor mondta a Mester, fennhangon és tagoltan, hogy mindenki hallja: tegye csak vissza hüvelyébe szépen azt a kardot, mert aki fegyvert fog, fegyver által vész el. Alighanem igencsak bölcsen, mert hiszen a többi poroszló, ha a Mester szavától egy pillanatra meg nem torpan, aligha el nem intézi, mit képzelt, mire megy a rozsdás kardjával, vagyis ez ugyanolyan hirtelenkedés volt az öregtől, mint amikor megpróbált elindulni a víz színén a Mester nyomában, méghogy ő, mit képzelt ez magáról... Közben meg a levágott fülű poroszló egyre jajveszékelt, amíg csak a Mester ki nem nyújtotta kezét a füle felé, ponto-

sabban a füle helye felé, ahonnan bőven patakzott a vér, és amint ez ilyenkor általában szokása volt, mondott is valamit, ám hogy mit, az éktelen jajveszékeléstől sehogyan sem értettem. De ahogy a levágott fül, mint valami szöcske, felpattan a fű közül, visszaugrik eredeti helyére, és ott rögtön megtapad, azt a körülöttünk lobogó fáklyák fényében tisztán láthattam. Azt is, hogy a lecsorgó vér azon nyomban eltűnik, nem is csak az arcáról, hanem a ruhájáról is. Úgyhogy... nem is tudom, csodálkoztam-e igazán, mindenesetre azt hittem, a java hátravan még, ez amolyan bevezetés csak. És hát valóban, a Mester újra kinyújtotta kezét a poroszló felé, még hozzá mind a kettőt egyszerre, de csak a csuklóit tette egymásra, szolgáltatékészen, hogy összekötözze. Amaz meg, anélkül hogy egyetlen köszönő szót is morgott volna, gondosan és szakszerűen nekilátott a Mester kezét összekötözni. Úgyhogy én ekkor értettem meg, kiskutyám, hogy itt most minden folytatódik tovább, meg a maga kiszabott útján, lehet, hogy az Úr akaratából, de lehet, hogy csak úgy, magától, vagyis a Mestert nyugodtan megostorozhatják, töviskoronát is tehetnek a fejére, kicsúfolhatják, megfeszíthetik, a lelke is alászállhat a poklokra, elszenvedve azok minden kínját, harmadnapon meg akár fel is támadhat, ha ugyan ez egyáltalán igaz lesz. Mert amíg ezek csak teszik a dolgukat, jöhetnek a csodák, jöhetnek az árulók is, jönnek is majd, mért ne jönnének...

Úgyhogy, kiskutyám... Hordd el magad, te dög! Mi szüksége kivert kutyának kivert kutyára?

(1988)